

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisemnim vprašanjem naj se priloži **znanje**
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Znižanje poslanskih dnevnic

Nad vse razumljivo je, da je davkoplačevalcu od vseh ministrov finančni minister najmanj simpatičen, kajti finančni minister je tisti, ki zahteva davke in pobira takse in kateremu so davki skoraj vedno prenizki. Vse pa kaže, da bo sedanji finančni minister dr. Bogdan Marković jugoslovanskemu državljanu v kratkem najbolj simpatičen minister, tako popularna je njegova zahteva, da se poslanske dnevnicke znižajo. In če bo zahteval finančni minister še znižanje ministrskih plač, potem mu je mandat zasiguran, pa naj kandidira kjerkoli. Je pač splošno prepričanje vseh Jugoslovancev brez razlike, da so naši poslanci in ministri plačani predboro.

In čisto brez podlage to mnenje gotovo ni. Treba samo pogledati one zakone, ki jih je dosedaj sklenila naša skuščina. Po ogromni večini so vsi ti zakoni taki, da so potrebni takojšnjega popravila in nekaterih se ne more niti izvesti. Tako slabo so izdelani. V resnici, če bi v privatnem podjetju delal kdo tako slabe zakone, kakor jih sklepajo naši poslanci, potem bi mu ne bile samo znižane dnevnicke, temveč bi bil pognan na cesto. In tudi gosp. ministri se po večini ne morejo izkazati s kakšnim posebnim delom. Naša uprava je slaba, kakor je bila in ne brez krivde vladajočih krogov, ki so hoteli, da je uradnik le njih slepo orodje, ne pa vester izvrševalec zakona.

Druga stvar bi seveda bila, če bi prejemali poslanci plačo za strankarsko agitacijo. V tem oziru pa razvijajo skoraj vsi naši poslanci izredno marljivost, samo da je ta za državo in davkoplačevalce veskozi negativna. Navada pa je, da se deficit ne nagrada s plačami.

Zato je naravno, da ni mogel finančni minister sprožiti bolj popularnega predloga, kakor je znižanje poslanskih dnevnic. Vrh tega pa je predlog še v drugem oziru vsega uvaževanja vreden. Če bodo dnevnicke nižje, potem bo tudi manjše prerivanje za poslanska mesta in smeli bi potem upati, da ne bodo izvoljeni za poslance samo ljudje krepkih kolencev in zdravih pljuč, temveč tudi ljudje, ki kaj znajo in ki kaj imajo. Posledica znižanja poslanskih dnevnic bi mogla biti, da bo postala naša politika mnogo bolj solidna. Ni pa to nujno, ker morajo tudi volivci storiti svoje.

Nič ne pomaga, če so poslanske dnevnicke še tako nizke, če pa ne pošljejo volivci v skuščino samo ljudi visokih moralnih in strokovnih kvalifikacij. Če bodo prišli v skuščino ljudje, ki smatrajo svoj oseben blagor za najvažnejše, potem ne bodo znižane poslanske dnevnicke noben prihranek, temveč nasprotno še večji izdatek, ker si bodo poslanci vzeli denar drugje. Davkoplačevalec bi moral v tem slučaju plačati tako visoko takso za intervencije in nabave, da bi blagroval one čase, ko so znašale dnevnicke le 300 Din. Zlasti za naše južne kraje velja to. Zato ni dosti, če davkoplačevalci aplavdirajo fin. ministru, ko hoče ta znižati poslanske dnevnicke, temveč morajo tudi skrbeti, da pridejo v skuščino le pravi ljudje.

Stvar pa ima še eno kljuko. Poslanec ima običajno, če je le količak delaven, neprimerno večje izdatke ko drugi ljudje. In radi verujemo, da je dosti poslancev, ki s 300 dinarji na dan ne izhajajo. Če bodo poslanske dnevnicke znižane za tretjino, potem od revnejših slojev sploh nihče ne bo mogel biti več poslanec, ker bi ga poslanstvo materijelno uničilo. Pomisliti je treba, da morajo nekateri poslanci voditi dvojno gospodinjstvo, zanemarjati svoje posle, pustiti svojo službo, a vrhu tega plačevali še strankarsko

Najeto bo veliko investicijsko posoilo za naše železnice

Beograd, 3. nov. Čeprav se zanikujejo vse vesti o bližnjem najetu inozemskega posojila za ureditev naših prometnih razmer, vendar trde dobro poučeni krogi, da se o takem posojilu mnogo govori. Finančni in prometni minister stojita pred sklenitvijo velikega posojila za rekonstrukcijo našega prometa v višini 700 milijonov Din. Za zdaj sta finančni in prometni minister izdelala projekt za to posojilo. Ta projekt bo najprej predložen ministrskemu svetu, potem pa se bodo storili nadaljni koraki, da se načrt uresniči. Po vsem izgleda, da bo to novo posojilo sklenjeno v Angliji. Zanimivo je, da se spravlja s tem v zvezo tudi poset Petra Barka, ravnatelja Anglo-International Bank Limited v Londonu. Kakor izgleda, delajo v Beogradu na

jako velikem aranžmanu finančne narave. To so baje tudi glavni razlogi, zaradi katerih so trenutno vsa politična vprašanja odložena. Po vtisih, ki se dobivajo, se ta politična vprašanja, ki za zdaj stojijo bolj v ozadju, nanašajo na razširjenje današnje vladne koalicije, ali kar je še bolj verjetno, na spremembo ene koaliranih vladnih strank. Dobiva se dojem, kakor da bi se za razne finančne aranžmane na neki strani iskala kaka nova oblika vlade, ki bi predstavljala večjo garancijo od sedanje vlade. Za to je jasno, da se bodo sedanji dnevi političnega zatišja porabili za to, da se prouči razpoloženje pri tistih skupinah, na katere se reflektira, da bi se našel najpripravljenjši način za rešitev vprašanja vladne oblike.

Demokrati za ohranitev koalicije.

Beograd, 3. nov. Pri Demokrati za združeni se od takrat, odkar je bila sprejeta resolucija, opaža popolno zatišje. Izbegavajo se pri demokratih vsa politična vprašanja, ki so bila prej vzrok za nesoglasja. Demokrati prvaki kar odkrito pravijo, da bi najraje videli, če tista vprašanja, ki so jih prej vzemirjala, sploh ne bi prišla več v klub v razpravo. Če bodo demokrati ministri in radikalni del vlade postopali po željah, ki jih je izrazil demokrati klub v svoji razpravi in v svojih sklepkih, potem bi se moglo v Demokrati za združeni ohraniti sedanje stanje. Med drugim se zahteva, da se dovoli Davidoviću večji vpliv na državne posle. Če se odnosi med radikali in demokrati v koaliciji zadovoljivo uredijo, potem naj se postopoma pripravljajo tla za koncentracijsko vlado, na katero so demokrati že pristali. Na ta način bi se odstranile vse zapreke za delo parlamenta.

Na vprašanje, kaj bodo demokratje napravili za pravilen sporazum, je neki prvak iz vodstva demokratske stranke, ki stoji prav blizu Davidoviću, rekel: »Klub Demokratske zajednice je svoje že povedal. Sedaj je vrsta na radikalih, da povedo svoje. Mi čakamo na njihov odgovor. Mi smo jasno podčrtali, kaj želimo. Niti vlada niti radikali ne morejo napraviti temu ostati ravnodušni. — Davidović je dobil od kluba mandat, da prouči tako pri demokratih kot pri radi-

kalih razpoloženje za ustvaritev koncentracijske vlade, ki jo smatrajo demokratje kot najboljšo za današnje prilike. To je bilo objavljeno v eni naših resolucij in ni potrebno, da bi Davidović to službeno sporočal radikalnemu klubu. Mi demokratje ne bomo ničesar ukrepali za pospeševanje razmerja dogodkov, ker smatramo, da se razvijajo dogodki povsem normalno in da polagoma dozorevajo razmere za uveljavljenje našega stališča.

TEZAVE PRI REDUKCIJI URADNIŠTVA.

Beograd, 3. nov. Minister za šume in rudnike dr. Mijović je posetil Ljubo Davidovića in mu poročal o delu ministrskega odbora za revizijo uradništva. Kakor se doznava, demokratje niso prav dobro razpoloženi napram radikalnemu delu tega odbora. Davidović stoji na stališču, da je treba uradnikom dati stalnost in jih odtegniti strankarskemu vplivu. Prej pa naj se izvede obsežna revizija uradništva. Na mesto vseh kompromitiranih uradnikov naj pridejo kvalificirani in strankarsko neokuženi uradniki. Velja Vukičeviću je nabrž znano to nerazpoloženje in si sedaj prizadeva, da bi v tem cilju vplival. — Neki demokrati minister je včeraj izjavil novinarjem, da se Davidović ne protivi današnji koaliciji, ker še vedno pričakuje pozitivnih rezultatov od nje.

je zaplenil pri državnem podtajniku Manoičesu, ker jih bo sicer on sam objavil po prepisih, ki jih ima v svojih rokah. Tudi člani regentskega sveta ne odobravajo Bratianovega postopanja, da noče objaviti teh pisem.

SPORI MED SOVJETI IN EGIPTOM.

Moskva, 3. nov. Kakor znano, je sovjetska vlada svoj čas zaplenila neko ladjo, ki je pripadala Vranglovi mornarici. Sedaj pa je egiptovska vlada zaplenila sovjetski parnik »Čičerin«. Glede na to piše »Pravda«, da egiptovska vlada nima pravice za to. »Čičerin« pripada ruski mornarici. Ako ga egiptovska vlada ne vrne, bo sovjetska vlada proglasila bojkot nad vsemi egiptovskimi proizvodi, posebno nad volno in bombažem.

VODJA CIONISTOV PRI PAPEŽU.

Rim, 3. novembra. Včeraj je papež sprejel v audienci predsednika izvršilnega odbora svetovne zionistične organizacije Sokolova. Papež je izrazil svoje zadovoljstvo, da je v svetopisemski deželi oživel hebrejski jezik. Naglasil je tudi, da bo Vatikan podpiral obnovo Palestine.

Delavni program skupščine.

Beograd, 3. nov. Po sporazumu, ki je bil dosežen med predsednikom skuščine dr. Peričem in predsednikom vlade Veljo Vukičevićem, izgleda, da se bodo skupščinske seje odgodile od 5. na 10. novembra. Razprava o obtožbi proti Vukičeviću naj bi se nadaljevala v petek in končala še isti večer. V zvezi s tem so včeraj trdili na poučenih mestih, da bo skupščina takoj 5. t. m. zvečer odgodena in da se bo nadaljevala 10. t. m. Takrat bi se vzela v razpravo interpelacija opozicijskih skupin, ki so jo stavile na zunanega ministra glede naše zunanje politike. Ta interpelacija bi torej prišla na dnevni red pred časom, ki je predpisan po poslovniku, kajti sicer bi morala biti skupščina, ker nima pripravljene potrebnega gradiva za delo, odgodena. Ko bo 10. t. m. razprava o tej interpelaciji končana, bo skupščina najbrž zopet odgodena na nedoločen čas, dokler skupščinski odbori ne dokončajo dela, ki ga imajo pred seboj.

VUKIČEVIĆ BO V KRATKEM SKLICAL SEJO RADIKALNEGA KLUBA.

Beograd, 3. nov. Radikalni poslanec Ilija Mihajlović je bil sinoči od pol 7 do pol 8. pri Velji Vukičeviću in mu razložil, kakšno nerazpoloženje vlada med pašičevci napram sedanjemu položaju. Stavil je Vukičeviću konkreten predlog pašičevcev, da se skliče seja radikalnega kluba, ki naj bi razpravljala o vseh aktualnih vprašanjih. Vukičević je Mihajloviću odgovoril da se bo seja kluba vršila in da bo on na seji podal ekspozé o političnem položaju. Glede drugih stvari pa se bo še premislil.

OBTOŽNICA PROTI PANGALOSU SE STAVLJENA.

Atene, 3. nov. Posebna komisija grškega parlamenta je sestavila obtožnico proti Pangalosu. Pangalos se ne obtožuje zaradi pogodbe, ki jo je sklenil z Jugoslavijo, temveč zato, ker se je proglasil za diktatorja in s tem prekršil državno ustavo in pa ker je vrgel državnega predsednika Konduriotisa.

DR. HODŽA PRI CHAMBERLAINU.

Praga, 3. nov. Po vesteh iz Londona, je Chamberlain včeraj sprejel češkoslovaškega ministra Hodžo. Razgovarjala sta se o akciji lorda Rothermera.

SOVJETI OBTOŽUJEJO ANGLIJO, DA JE KRIVA OBOROŽEVANJA.

Moskva, 3. nov. V političnih krogih je izzval veliko zadovoljstvo brzogovorni odgovor generalnega tajnika Zveze narodov na Čičerinovo izjavo, da želi sodelovati pri delu pripravljalnega odbora za razorožitveno konferenco. Rusko odposlanstvo bo imenovano te dni. Poudarja se zadovoljstvo, da je Rusiji dana možnost, javno pokazati svojo iskreno voljo za mir: Rusija pa bo pri tej priliki pokazala tudi na pravega krivca za vojno nevarnost, to je na Veliko Britanijo. Ruska delegacija bo nesla za to s seboj tudi dokumente.

MADJARSKA IŠČE V FRANCIJI POSOJLO.

Budimpešta, 3. nov. Včeraj se je vrnil iz Pariza finančni minister Bud, ki se je tam posvetoval z zastopniki francoskih in angleških finančnikov za najetje posojila.

ŠPANSKA KRALJICA PRIŠLA V PARIZ.

Pariz, 3. nov. Sem je dospela španska kraljica v spremstvu svojih hčera. Visoki gostje odpotujejo čez nekaj dni v London.

BRATIANU OBOLEL.

Bukarešta, 3. nov. Ministrski predsednik Bratianu je težko obolel. To se potrjuje. Akcijo proti karolistom bo sedaj vodil ves ministrski svet.

CENZURA BRZOJAVK V RUMUNJI ODPRAVLJENA.

Bukarešta, 3. nov. Notranji minister je odpravil cenzuro brzojav.

MANIU ZAHTEVA OBJAVO ZAPLENJENIH PISEM.

Budimpešta, 3. nov. »Az Est« javlja iz Bukarešte, da je voditelj narodne kmetske stranke Maniu stavil ministrskemu predsedniku Bratianu rok treh dni, v katerem naj objavi pisma, ki jih

agitacijo. Preveliko znižanje dnevnic lahko povzroči, da postane mandat privilegij bogatejših slojev.

Zato mislimo, da bi bilo zaenkrat mnogo boljše, če bi se znižalo število poslancev za eno tretjino in denarni efekt bi bil isti. Zato pa bi smeli biti sigurni, da bi bilo mnogo manj prepira in veliko več dela in tudi krizenje bi znatno padlo.

Kongres avstrijske social-demokratske stranke.

RENNERJEVO STALIŠČE.

Manj popularno, toda neprimerno bolj zanimivo od Bauerjevega stališča je bilo Rennerjevo. Zlasti njegove besede o razmerju stranke do države bi si s pridom smeli prečitat tudi slovenski politiki.

Dr. Renner je najprej povdarjal, da so vse nade na razkol soc. demokratične stranke napačne in da bodo tudi v bodoče vsi vodili le eno politiko.

Delavstvo je danes takorekoč v odkriti bitki. Zato je vsaka nedisciplina nevarna in separati nastopi, kakor oni 15. julija, se ne smejo več ponoviti. Celota delavstva mora biti proti posameznim skupinam mnogo bolj stroga ko dosedaj. K dejanjem pa sploh sme pozvati samo celota, ne pa posamezni deli. Zadržaj pamet komunistov sicer pravi, da mora revolucije izvesti samo odločna manjšina, ali v Avstriji je taka taktika škodljiva. Buržuazija naravnost čaka, da storimo napake in po 15. juliju smo soc. demokrati za malomeščane zopet samo požigalci. Zid med kmetom in delavcem je sedaj zopet intakten.

15. julij je bil za nas strašen, ker ni bilo discipline. Zato ne sme pustiti provocirati in ves organizacijski aparat mora stranka prekontrolirati. A ne samo spodaj, tudi zgoraj mora biti disciplina.

Meščanstvo smatra danes sebe za mnogo močnejše, delavstvo pa za mnogo slabše, kakor je. Ta iluzija je povzročila vedno močnejše oboroževanje meščanstva in avtomatično silo nas, da mislimo na protiboroževanje. Ustvarja se tako med državljani iste države vojna psihoza in zadostuje, da se kje samo slučajno sproži kakšna puška in državljanska vojna je tu. Po 15. juliju je ta nevarnost še zlasti narasla.

Večina kmetov in večina delavcev noče državljanske vojne, temveč le del tovarnarjev. Zato treba delati na to, da do državljanske vojne ne pride. Dravljanska vojna v Avstriji ne pomeni samo odtegnitev tujih kreditov in s tem polom naše industrije, temveč popolno zatiranje vsega našega gospodarskega življenja. Dravljanska vojna bi bila za delavstvo katastrofa, ki je ne bi bilo mogoče popraviti, dočim bi se kmetje zopet lahko opomogli. Dravljanska vojna pa bi pomenila tudi konec Avstrije, tujo intervencijo in s tem po vsej verjetnosti izgubo Gradišćanske, Koroške in samostojne Tirolske.

Iz tega spoznanja izvirajo dve zahtevi: **mase treba drugače vzgajati in pričiti je treba drugo politiko.**

Glede naobrazbe treba reči:

Po svoji ideji moramo biti revolucionarni toda takoj treba dostaviti, da je v Avstriji revolucija nemogoča. In povdariti treba, da so našila je neizogibna za revolucije, ne pa njen namen ali cilj. Revolucionarno dejanje namodenstev privatne lastnine s skupno nastomo, odprava zemljiške rente in javne gradnje stanovanj ter skupno kulturno delo.

Ravnatoko treba omejiti pojem razrednega dela, ki ni identičen z uličnimi demonstracijami in boji. Naša propaganda je v zadnjem času čisto pozabila, da leži razredni boj v gospodarstvu samem, ne pa na cesti, kjer se odigrava le njegova zunanja oblika. Razredni boj ima svoje meje, ker drugače je za delavstvo nevarno. Razredni boj ne sme razvijati delavske aristokracije in ne gre, da bo privilegij, če je kdo uslužben v socialističnih podjetjih, kjer so nadpovprečne plače.

Glede nove politike:

Treba uveljaviti čisto novo naziranje v državi. Do l. 1890 in še do l. 1918 se je splošno smatralo, da je država samo izvrševalni odbor posedujočih razredov. Ali to ni res. Če naša opozicija je dovolj močna, da vlada ne more izvesti vsega kar bi hotela.

Vesah je država v resnici bila le izvrševalni odbor posedujočih. Toda danes ni več tako. Imamo celo vrsto državnih funkcij, ki v resnici služijo proletariatu, tako šolska uprava, socialne ustanove itd. Pa se mi bo ugovarjalo, češ kaj je s policijo: Tu smo mi sami storili velikansko napako. Ko smo imeli l. 1918 in 1919 moč, smo namenoma izročili po-

licijo drugim, ker da je bila policija instrument kapitalizma. Zbali smo se odgovornosti, da bi morali nastopati proti proletarskim prestopnikom zakona in zadovoljili se z občinsko policijo. Danes vemo, da bi storili ti-sočkrat bolje, če bi obdržali policijo.

Kaj je država?

Noben pojmi, temveč v bistvu pokrajinsko telo, ki sestoji iz delov: **Zveze** (osrednje vlade parlamentom, op. ur.), **dežele** (deželni zbori, oblastne skupščine, op. ur.) in **občin**. Državna oblast je razdeljena na tri dele in bogatejše dežele (Dunaj) in bogatejše občine so v naših rokah. Tu ne pomagajo splošni Marxovi citati, temveč avstromarksi-zem je ravno v tem, da se docela zaveda-mo.

Zavedati pa se tudi treba, da nismo pridobili malomeščanov in nameščencev s svojo ideologijo, temveč s praktičnim delom du-najske občine. Ko so ljudje videli, da znajo »dečkarije« delati, so dobili do njih zaupa-nje. Zato je absolutno napačna vzgoja delav-ca, če se mu govori le o zunanjih revoluci-onarnih frazah, mesto da bi ga opozarjali na pozitivno revolucionarno dejanje uprave.

Iz vsega tega sledi, da imamo še vedno posel z zastarelim socializmom in desetletni-ca ruske revolucije bo to zmotno mnenje zo-pet potrdila. Toda s čudeži ni mogoče usta-noviti socializma in sovjeti morajo danes najprej ustanoviti kapitalizem, da bo socia-lizem sploh mogoč.

Najvažnejša socialna edinica je država, ker samo ona daje zakone, ki upravlja in deli pravico. Vse to hočemo mi sami izvrševati in zato hočemo osvojiti državno moč. Napa-čen pa je klic, da moramo takoj dobiti v ro-ke vso državno moč ali pa nič. Zato je na-pačno, če se govori, da je koalicija za nas nesreča.

Trdim, da koalicija med kršč. socialisti in velenemci ni večna. Ni naša naloga, da so zaradi nas stalno koalirani. Soc. demokrati-čna stranka mora imeti svobodne roke in po-polno svobodo, da se veže z drugimi stran-kami, če je to potrebno. Ni res, da je koali-cija vedno nemoralna. Ko smo bili v ko-aliciji s kršč. socialisti, smo mi ostali neok-rnjeni, naši nasprotniki pa so se pogreznili v bančne polome. Ni nečastno, če skuša manj-šina izbiti iz koalicije za svoj razred kar le more. Toda koalicijo je treba napraviti in se zavedati, da je vsaka koalicija le prehod-nega pomena.

Tudi ni res, da koalicije ne sme skleniti slabejši z močnejšim. Mi smo bili l. 1918 in 1919 močnejši, kršč. socialisti pa slabejši. In vendar so izšli kršč. socialisti iz koalicije okre-pljeni. Zakaj? Preprečili so, da bi soc. demo-krati v polnem obsegu izrabili svojo moč in dobro je to bilo celo za nas, ker bi drugače zašli v skrajnosti ko Horthy. Enako funkcijo pa bi morali ko kršč. socialisti izvesti delavci, če bi nastala nevarnost za vladanja fašizma.

Kaj je torej moja naloga? Mi moramo me-ščanski družbi, ne sedanji vladni koaliciji ponuditi mir in razoroževanje in prepričani smemo biti, da so danes štiri petine vsega avstrijskega prebivalstva za takojšnjo razo-rožitev. Ni treba delavcem prosjačiti, da so soudeleženi na vladi, ker je to njih pravica.

Državo tvorita dve skupini: mesto in de-žela. Obe skupini bosta prišli v finančne te-žave, če se ne bosta sporazumeli.

V zavesti svoje moči ponujamo mir, da se prične dobro gospodarstvo in da zmaga na vsej črti demokracija in sicer brez prebiva-nja krvi.

Stališče dr. Rennerja pa ni na zboru zma-galo, temveč radikalno mnenje dr. Bauerja, da se ne bi radikalni elementi odcepili od so-cialne demokracije in prešli med komuniste. Ta strah pred komunisti gotovo ni znak pre-velike sile.

Podali smo glavne misli obeh referatov, da vidijo naši bralci, kako se drugod politika dela in kako pri nas. Kje so zbori, da bi na njih naše stranke razpravljale o svojih pro-gramih.

rana z NRS, če bi jo ta marala. Samo z me-zincem bi bilo treba pomigati, pa bi SDS sladostrastno padla v naročje NRS. Seveda bi v tem slučaju NRS ne bila prav nič korumpirana, kakor tudi ni bila takrat, ko so se prvaki SDS ponujali, naj jih NRS za božjo voljo sprejme kot člane te stranke.

Če pa se posameznikom v stranki more očitati korupcija, s tem še daleč ni podan dokaz, da je cela stranka korumpirana. Ta-ko očitavanje bi moglo zadeti stranko le tedaj, ako bi ona imela nemoralna programatična načela ali taka načela proglasila za smer-nice svoji politiki, ali končno, če bi vodstvo stranke postavilo in vršilo taka načela, vsi ostali pristaši pa bi kaj takega izrecno ali molče odobravalji. Kdo more kaj takega očitati NRS? Najmanj pa bi bila SDS opravi-čena, da vrže kamen nanjo.

Toda NRS je podala še boljši dokaz. Pri-čela je boj proti korupciji v lastni stranki. Te moralne sile stranka SDS do danes ni pokazala. Nasprotno, ona brezpogojno štiti koruptne elemente in stranki, javno zagovar-ja njihovo početje ter jim nudi častna mesta. V NRS pa je zdrava reakcija nastopila proti korupciji je bil del volilnega programa Vu-v palači NRS, ki jo je započel in izpeljal g. Vukičević, sloni na tem hotenju. Boj proti korupciji je bil del velilnega programa Vu-kičevićevega. Je to veselo znamenje tako za stranko, kakor za vse naše javno življenje. Vsa poštna javnost je pozdravila ta pokret, ki pomenja velik napredek in ki daje naj-lepše upanje za izboljšanje razmer v naši javni upravi. Da se taki zastareli grehi ne dajo čez noč odpraviti, je gotovo. Toda pri-četek je tu in sleherni državljani, ki pošteno misli, bi moral z vsemi silami podpirati stremljenje, započeto od mož čistih rok.

Zavoljo tega se je SLS lahko mirno okle-nila stranke, ki izpoveduje načela, da je iz-koreniniti zlo korupcije. Zlasti še, ko ni ostalo samo pri besedah, ampak je stranka na čelo postavila moze, ki kažejo trdno in nezlomljivo voljo, da bodo zlu prišli do ži-vega. Potem pa se SDS ne bo dobro godilo, o tem naj bo gospoda prepričana.

Radikal.

Politične vesti.

Delovni program vlade. O delovnem programu vlade je neki poslanec izjavil sle-deče: »Pred vlado je sedaj na prvem mestu zakonodajno delo: proračun in drugi važni zakoni. Velja Vukičević zato ni hotel odlašati z obtožbo, ki so jo vložili proti njemu radi-čević, ter je hotel to vprašanje čim prej spraviti z dnevnega reda, da bi skupščina mogla preiti čimprej k zakonodajnemu delu. V zvezi s to namero vlade stoji tudi name-ravana sprememba, ki naj bi služila za to, da se proračun in nekateri potrebni zakoni sprejme po neke krajšem postopku. Ko se ta sprememba poslovnika sprejme, ne bo mogla nobena politična skupina z dolgimi govori zavlačevati dela in obstruirati. Na spremembi poslovnika delata dr. G. Angeli-rovič in dr. Velja Popović.

Fašistovske proslave v Albaniji. Iz Ti-rane javljajo, da so fašistovske organizacije Italijanskih kolonistov v Albaniji na svečan način praznovali obletnico fašistovskega po-hoda na Rim. Ta proslava je bila posebno svečana v Tirani. Tam so se je udeležili tudi nekateri albanski ministri, med njimi zuna-nji minister Vrioni, ki je pri tej priliki imel Mussolinija poveljujoč govor.

Briandovo pismo Bratianu. Briand je postal rumunskemu ministrskemu predsed-niku pismo, v katerem povdarja velik inter-es, ki ga ima Francija za ohranitev ev-ropskega miru. Briand nadalje zagotavlja Rumuniji francoske simpatije in v zvezi s tem tudi povdarja svoje veliko zanimanje za notranje političen položaj Rumunije. Isto mnenje ko Briand ima tudi Poincaré. Bra-tianu je na Briandovo pismo že odgovoril. — V rumunskih političnih krogih sodijo, da je Briand uplival na Bratianu-a, da je prišlo do sporazuma med njim in dinastijo ter je bila tako preprečena nevarnost revolucije.

Stalinov boj za oblast. Notranje političen položaj v sovjetski Rusiji je vedno bolj na-pet. Boji med opozicijo in vladno večino se sedaj odigravajo v rajonskih konferencah. Po plenarnem zborovanju osrednjega od-bora pa se nista niti Trockij niti Zinovjev nobenega teh zborovanj udeležila. Drugi člani opozicije pa se nasprotno zelo marljivo udeležujejo diskusije, niso pa še nikjer mo-gli doživeti nobenega količaja pomembnega uspeha. Bivši sovjetski poslanik Rakovski, kateremu puste dalje časa govoriti in ki pri-pada opoziciji, skuša doseči sporazum med vlado in opozicijo. Pa tudi on nima uspeha, temveč njegove poskuse vladna večina celo smeši. Kalinin smatra, da je zaenkrat edin

izhod iz težke situacije, da se člani opozicije zadovoljeje z vlogo priprostitih članov stranke. Če pa ne bi bilo mogoče doseči sporazuma med večino in opozicijo, potem je po Kalininu edina rešitev, da se vsi člani opozicije iz-ključijo. Vodstvo komunistične stranke je objavilo pismo Ljenina, ki ga je napisal pred desetimi leti, ko sta Kamenjev in Zinovjev nastopila proti temu, da bi se pričela boljše-viška revolucija. V tem pismu pravi Ljenin, da obeh več ne prizna kot svoja tovariša. — V neki vili, 20 vrst zapadno od Moskve, je bila odkrita nova tajna tiskarna opozicije. V zvezi s tem sta bila dva odlična člana opo-zicije Grimstein in Fedorova izključena iz stranke in aretirana ker sta iz državne ti-skarne ukradla nekaj sestavnih delov. — Od opozicionalne strani se naglaša, da bo opozicija priredila svojo proslavo boljševiske revolucije z lastnim obhodom. Opozicija ho-če s tem manifestirati z velikim številom svojega članstva, ki pa večinoma pripada brezstrankarjem.

Oboroževanje se nadaljuje in stopnjuje. Pred nekaj dnevi je sprejela ameriška vlada vsled neuspeha ženevske razorožitvene kon-ference nov pomorski program, ki določa zgradbo 12 novih 10.000 tonskih križark. Amerikemu primeru je takoj nato sledila Velika Britanija ki je dala v delo 18 novih bojnih ladij. Gre za ene 10.000 tonske in dve 8000 tonskih križark, ki bodo imele po 8 in 6 20 cm topov, dalje za 6 velikih pod-mornic in za 9 velikih torpedolovcev. Stroški bodo znašali skoraj četrt milijarde zlatih mark. — Istočasno se vrši na Japonskem velika parada japonskih bojnih ladij. Para-da se udeleži 200 bojnih ladij vseh vrst. To je po l. 1919 prva velika parada japonske mornarice. Parada je dokazala, da je japo-nska mornarica danes tako močna, kakor še ni bila nikoli. Vse stare ladje so škartirane in danes ima Japonska samo moderne bojne ladje z veliko bojno sposobnostjo. Naj-novejše bojne ladje imajo po 16 40 cm ka-nonov, ki jih Japonska l. 1919 še ni pozna-la. Hitrost ladij je tudi silno napredovala. Mesto lahkih križark ima danes Japonska že 33 večjih križark, med njimi več 10.000 tonskih. Število torpedolovcev se je pomnoži-lo od 69 na 109, število podmornic pa od 15 na 58. Poleg tega ima Japonska tri velike ladje za aeroplanne. Najnovejša teh ladij »Akadi« ima baje 27.000 ton in razvija hi-trost 28 milj na uro.

Bernard Shaw in fašizem. Pred nekaj dnevi so razni evropski listi objavljali ob-širne slavošpeve, ki jih je naslovil znani angleški dramatik Bernard Shaw na naslov Mussolinija in v proslavo fašizma. Te slavo-speve so Shaw-u zlasti socialisti silno zamer-ili. Eno napako fašistovskega sistema je pa končno tudi Shaw le priznal. V »Man-chester Guardian« piše namreč Shaw, da je docela pogrešen načrt Mussolinijev, da pridruži nemško južno Tirolsko Italiji. Shaw pravi, da bi bil moral Mussolini napraviti iz anektiranega dela Tirolskega »svobodno državo« po vzoru Irske. Kakor Angleži ni-so mogli uničiti Ircev, tako tudi Mussolini ne bo mogel uničiti Nemcev.

KRATKE VESTI.

Italijanska eskadra je v torek odpotovala iz Tanagera. Pred odhodom je španska tajska legija defilirala pred Videmskim princem, da je tako bila povdarjena špansko-italijan-ska zveza.

Kemal paša je bil za nadaljša štiri leta izvoljen za predsednika turške republike. Ministrski predsednik bo še nadalje Izmet paša.

Sovjetska vlada je oficijelno sporočila, da se udeleži razorožitvene konference Zveze noradov, ki bo koncem t. m.

Italijanski parlament se sestane decem-bra meseca.

Noblovo nagrado za medicino sta prejela univ. profesorja Wagner-Jauregg z dunajske univerze in Fibinger, ravnatelj inštituta za patološko anatomijo na kodanjski univer-zi. Prvi si je pridobil velike zasluge pri raziskovanju raka, drugi pa za lečenje pa-ralize z injekcijami malarije.

Na Češkoslovaškem nameravajo odpraviti aktivno in pasivno volivno pravico sodni-kov, da bi bili tako sodniki popolnoma de-politizirani.

IZ TAJNISTVA MESTNEGA ODBORA NARODNE RADIKALNE STRANKE.

V petek, dne 4. novembra bo seja Mest-nega odbora v tajniških prostorih ob 20. uri. Prosimo točne udeležbe.

Narodnoradikalni pozdrav!
Tajništvo NRS.

Najbolj korumpirana stranka . . .

To seveda ni SDS, ampak po »Slovenskem Narod« Narodna radikalna stranka. »Slo-venski Narod« očita namreč SLS, češ, da je zatajila svoja načela, ko se je zvezala z naj-bolj korumpirano stranko, to je NRS.

Recimo, da je imela radikalna stranka res v svoji sredi koruptne elemente. Kaj takega v veliki stranki, ki šteje nad en milijon pri-

stašev, ni izključeno. Toda to ni SDS prav nič ženiralo, da je bila koalirana s to stran-ko in to v časih, ko se je najbolj govorilo o korupciji v njej. Še več, SDS je bila in je še danes v najbolj prijateljskih odnosih baš z elementi, na katere je bil letel očetek korupcije. Ona je kar tekmovala z njimi v po-kvarjenosti. In še danes bi bila SDS koali-

Ivan Podlesnik:
IZ SPOMINOV NA DR. JAN. EV. KREKA.

Ne spominjam se, da bi kdaj vezalo Kreka in Sušteršiča posebno osebno prijateljstvo. Krek mi je sam pravil l. 1906, da je bil do-tedaj samo enkrat na Sušteršičevem stanova-nju, ko ga je isti peljal s seboj s ceste, kjer sta se srečala, da mu izroči spominek, ki ga je prinesel zanj iz Lurda. Sušteršič v Ljublja-ni sploh ni zahajal v družbo. Držal se je doma v pisarni in med svojo družino. Tudi kot deželni glavar je le redko prišel k pri-reditvam, na katere je bil vabljen. Pustil se je najraje zastopati.

Po volitvah l. 1907 je bil Krek zelo navdu-šen za Sušteršičevo politiko. Takrat je na Dunaju sam spoznal Sušteršičevo veljavo v državni zbornici in ga občudoval kot spret-nega taktika, ki si je znal pridobiti v parla-mentu ugled.

V naslednjem hočem omeniti eno stvar, ki se je in se še danes v naši politični jav-nosti napačno razlaga. Krek je vpeljal v krog SLS takratnega državnozbornskega po-slanca Fr. Šukljeja. Šuklje ni stopil v stran-ko kot prostak iz nasprotni strani, temveč je takoj zavzel v nji odlično mesto med vodi-

telji in se vsedel na stolico, ki je bila naj-višja, kar jih je imela stranka na razpolago. Zasedel je mesto deželnega glavarja. Ta za-čeva ni prišla v strankinem izvršilnem od-boru nikdar na razgovor, ker se je smatrala za zadevo deželnozbornskega poslanskega kluba. Bil je to čas ko je SLS zlomila zadnji odpor združenih Nemcev in liberalcev. SLS se je bližala višku svoje politične moči v domovini. Z njenimi političnimi uspehi so rastle tudi njene pristaši, med katerimi se je nahajalo lepo število konjunkturistov. Med temi so dosegli nekateri lepa mesta. Saj jih je bilo nekaj, od katerih se do tistih let ni prav nič slišalo, da bi bili pristaši SLS, ali da bi kje kaj za njo koristili. Še malo let prej se je moralo težko iskati ob priliki vo-litev kandidatov za stranko. Po letih uspehov se je pa morala SLS kandidatov za mesta po-slencev z obema rokama otesati. Z ozirom na to je bil strankin izvršilni odbor primo-ran, da je napravil sklep, da ena in ista oseba v stranki ne more izvrševati dveh od-govornih funkcij, n. pr. da ne more biti obe-nem deželni odbornik in državnozbornski po-slanec. Ost tega sklepa je bila naperjena proti poslancu Povšetju, ki je bil že preje deželni odbornik in državnozbornski posla-

nec. S tem sklepom mu je bil spodnešen stolček deželnega odbornika.

Delo deželnega odbora je bilo tedaj v cvetu. Fr.Šuklje sam pravi v članku, ki ga je napisal za Krekovo številko »Čas«, da se je v tistih letih za deželo Kranjsko napravilo več, kot ves čas, odkar je bila ta dežela pod monarhijo.

O Šukljevem odstopu iz mesta deželnega glavarja mi niso znane podrobnosti, ki se ni-so nosile v javnost tudi pred strankin izvr-šilni odbor ne, temveč so ostale za vratni deželnozbornskega kluba SLS. Vem pa go-tovo, da njegov odstop na strani pristašev SLS ni bil spremljan z obžalovanjem. Tudi Krek u odhod Fr. Šukljeja z mesta deželnega glavarja ni bil neljub. Za to trditev je mno-go priča na razpolago. Na Šukljevo mesto se je vsedel Sušteršič. Vsa ta stvar se je iz-vršila z veliko naglico in precej na skriv-nosten način. Naenkrat smo stali pred izvr-šenim dejstvom. O tem, da obstoje med do-tedanjim deželnim glavarjem in deželno-zbornskim klubom SLS diference, o tem se je vedelo, toda nihče ni pričakoval, da pojde vsa stvar tako hitro. Takoj po imenovanju Su-šteršiča je bila nujno sklicana seja izvršil-nega odbora SLS. Izvenljudbanski člani smo

bili brzojavno pozvani. Razumljivo je, da smo prišli k seji v pričakovanju, da bo nekaj po-sebnega. Sušteršič je sejo otvoril in v par besedah poročal o svojem imenovanju de-želnim glavarjem. Nato je govoril Krek-Smisel njegovih kratkih izjavjanj je bil sle-deči: Sušteršič si je naložil novo breme na rame. Stranka more biti tega imenovanja ve-sela in nanj ponosna, ako se zlasti upošteva dejstvo, da se cesar pred takimi imenovanji do podrobnosti informira o osebi, ki mu je predložena v imenovanje in to ne samo glede njenih sposobnosti, temveč tudi glede njih zasebnih zadev in lastnosti. Z ozirom na svoječasni sklep izvršilnega odbora, da noben deželni odbornik, oziroma glavar, ne more biti istočasno tudi državnozbornski po-slanec, predlaga, da naj se glede Sušteršičeve osebe napravi izjema. — Sušteršič je dal ta predlog na glasovanje. Brez ugovora soglasno sprejeto. — Hvala lepa, gospodje, zaključujem sejo. — Pa smo šli. Šele par tednov pozneje mi je Krek enkrat rekel, da ga skrbi, če bo mogel Sušteršič zmagovati ogromno delo strankinega načelnika, dežel-nega glavarja in državnozbornskega posla-nca. Da z imenovanjem ne bi bil zadovoljen, ni dal niti slutiti.

Dnevne vesti.

ROJAKI!

V soboto, dne 12. novembra 1927 je sedma obletnica žalostnega rapalskega dne. Tega dne je bila sklenjena pogodba, ki je odrgala od nas 600.000 naših bratov v Primorju.

Naša dolžnost je, da se v teh dneh spominjamo bratov in sester pod vladno Italije, ki žive tam v težkem in brezpravnem stanju in da dvignemo svoj glas proti nekulturnim krivicam, ki jih trpijo ljudje našega rodu pod vladno in pritiskom brezobzirnega in nekulturnega fašizma.

Pod vladno italijanskega fašizma je izgubil naš narod vse svoje pravice. Naš jezik je izgubljen iz šol, naš tisk se omejuje in uničuje z vsemi sredstvi, naši ljudje se preganjajo, italijanska vlada izdaja uradne odloke, s katerimi hoče na mah zatreti vsako sled naše kulture in našega jezika, vse kar si je naš človek tekom stoletij ustvaril z lastno močjo in pridnostjo.

Vsled teh v nebo vpijočih krivic moramo prav vsi in odločno izjaviti, da svojih zaslužjenih bratov ne moremo in ne smemo pozabiti in da nobena državna meja nima moči in pravice, da bi izbrisala kulturno, narodno, jezikovno in krvno sorodstvo.

Mi vsi smatramo, da krivice, ki jih officialna in neoficialna Italija dela pripodnikom našega naroda v Primorju, niso le krivice prizadete primorskim Hrvatim in Slovincem, ampak celokupnemu našemu narodu.

Zato naš narod mirno in dostojanstveno zahteva človeških pravic tudi za svoje neosvojene brate, ter hoče iste s svojim neumornim in smotrenim delom tudi doseči.

Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani prosi vsa kulturna in narodna društva širom domovine, da se s predavanji spominijo o priliki rapalskega dne naših zaslužjenih bratov in sester. Kot spominjati dan je določena sobota, odnosna nedelja, dne 12. in 13. novembra 1927. Ta dan naj bodo po vsej Sloveniji, tudi v njenih najoddaljenejših gorskih krajih, spominjski govori o zaslužjenih bratih in sestrah. Jugoslovenska Matica prosi, da se ta dan priredi v celi Sloveniji narodna zbirka pod naslovom »Dinarski dan«. Vsakdo, ki čuti narodno, naj daruje ta dan vsaj 1 Din za narodne obrambne namene.

Rojaki! To Vam sporoča ob sedmi obletnici rapalskega dne Jugoslovenska Matica s prošnjo, da z besedo in dejanjem podprete njeno delo.

Kraljev povratek v Beograd. Kralj Aleksander se je povrnil iz Topole v Beograd.

Odlikovanje. Kralj je odlikoval oficirje in vojake 23. pešpolka, ki so si stekli zasluženje pri zasledovanju morilcev generala Kovačevića. Poročnika Dragoljub Gjurić in Marko Radunović sta bila odlikovana z redom Belega Orla V. stopnje, narednik Ivanović, kaplar Bogojvar ter redova Stananović in Stanković pa z medaljo za vojaške vrline.

Odlikovanje. Kapetan 2. klase pilot-lovca Ferdo Fr. Gradišnik je bil odlikovan z redom Belega Orla IV. razreda.

Francosko odlikovanje. Francoski prosvetni minister je odlikoval prosvetnega inšpektorja Ilijo Lalevića v znak priznanja za zaslug, ki si jih je odlikovalec pridobil za širjenje francoske literature med našim narodom de l'Officier de l'Instruction Publique.

Pravilnik o reorganizaciji konzularne službe. Posebna komisija v znanjem ministrstvu je pričela z definitivno redakcijo pravilnika o reorganizaciji konzularne službe.

Iz konzularne službe. Podpisan je ukaz, s katerim se tajnik zunanega ministrstva Milan Stepanović postavlja za konzula v Valoni, dosedanji valonski konzul dr. Gjuro Kolombatović pa za prvega tajnika poslaništva na Dunaju.

Za referenta v ministrstvu za narodno zdravje je imenovan dosedanji sekretar kassijskega sodišča v Beogradu Nenad Vujić.

Čekovne položnice, v katerih ime računometnika in številka računa nista natisnjena. Poštna hranilnica je dala že leta 1925 v promet položnice z rjavim podtiskom, na katerih nista natisnjena številki in ime imetnika računa. Te položnice se dobe pri vsaki pošti po 25 par za komad. Lahko se jih poslužiti vsak, ki hoče plačati kak znesek s čekovnim računom, pa nima pri roki položnice s tiskano številko in imenom onega imetnika, ki mu želi nakazati znesek po položnici. Da je poštna hranilnica s temi položnicami ustregla občinstvu, je razvidno iz tega, da dobi samo podružnica poštna hranilnica v Ljubljani dnevno po 100 do 200 teh položnic.

Uporaba teh položnic je zelo enostavna in se izpolnijo ravno tako kakor položnice s tiskano številko in imenom računometnika, samo da mora vplačnik še vpisati na prvi strani položnice v vseh treh delih številko čekovnega računa, ki naj se mu znesek odobri in na zadnji strani v srednjem delu (uplatnici) ime lastnika računa. Oboje si vplačnik lahko poišče iz seznama računometnikov poštna hranilnice, ki je pri vseh poštnih stankam na razpolago. Nastanejo pa lahko zmede in zankovitve, ako se položnice površno ali celo napačno izpolnijo. Zato naj vsak vplačnik v interesu samega sebe in računometnika pazi, da napiše pravilne podatke (ime in številko) in natančno tako izpolni položnico, kakor gori omenjeno.

Ekonomski komitet ministrov je razpravljal na svojih zadnjih sejah o dovolitvi brezobrestnih posojil oblastnim skupščinam.

Razdeli se posojilo 5 milijonov dinarjev med oblasti, kjer je bilo prebivalstvo prizadeto po poplavih.

Shod na Vrhniki za obrtno nadaljevalno šolo. V nedeljo, dne 6. novembra t. j. ob 9. uri dopoldne se vrši v salonu gostilne Jurca javen shod z dnevnim redom po zahtevi šol-

skega pouka za vajence. Na Vrhniki so že drugo leto vajenci brez obrtne nadaljevalne šole.

Zibel renesanse je bila v južni Srbiji. Kot poroča novosadski »Deutsches Volksblatt«, je razkril znani praški univerzitetni profesor Okunjev v samostanu sv. Pantelejmona v selu Nerozi pri Skoplju, ki je bil zgrajen v prvi polovici 12. stoletja dragocene freske grških umetnikov. Freske dokazujejo nepobitno, da je nastala renesansa v Srbiji že sto let predno se je pojavila v Italiji. Profesor Okunjev smatra freske za najlepše od vseh, kar jih je bilo doslej razkritih na balkanskem polotoku. Znanstvenik izda v kratkem v nemškem jeziku obširno delo o starosrbski umetnosti.

Umrljivost v Jugoslaviji. V Jugoslaviji umre vsako leto 2440.000 ljudi. Od teh ugrabi 50.000 do 60.000 samo tuberkuloza. Še več žrtvev pa zahteva, kot trdijo nekateri, alkohol.

Šola za knjigotrotške vajence v Beogradu. Ob prisotnosti zastopnikov prosvetnega in trgovskega ministrstva je bila te dni otvorjena v Beogradu šola za bodoče knjigotrotške. V šoli naj pridobi vajence obširno izobrazbo, ki jo zahteva moderno knjigarstvo. Pouk se je pričel 1. t. m.

Prepovedan list. »Budapesti Hirlap« je v naši državi zopet enkrat prepovedan. List je priobčil tendenciozen članek o makedonskem problemu.

Uradni list št. 110 z dne 31. oktobra objavlja odločbo ministrskega sveta o ukinitvi poštnih direkcije v Beogradu, Splitu in na Cetinju ter časni učni program za I., II., III. in IV. razred vseh osnovnih šol v državi.

Imenovanja v naši vojski in mornarici. Kralj je podpisal velik ukaz o imenovanjih in napredovanju v vojski in mornarici. Poročnik broda 1. klase Vladko I. Naglič, dosedanji komandant kr. remorkerja »Silnik« je premeščen k komandi mornarice v Beogradu. Za komandanta remorkerja »Silnik« je imenovan poročnik bojnega broda 1. klase Kosta P. Grubišić.

Iz poštne službe. Premešteni so: pb. ur. Marija Pirnat iz Hrastnika v Maribor, Marija Globočnik od Sv. Janeza ob Bohinjskem jezeru v Lesce, Anka Fabjančič iz Loč pri Poljčanah in Marija Kralj iz Celja v Ljubljano, Zinka Grobelnik iz Celja v Slatino Radence, Karlota Horak z Vrhnike v Litijo, Olga Moser iz Podnarta v Št. Vid nad Ljubljano, Emilija Kettner iz Višnje ggre v Maribor, Helena Dekleva iz Maribora v Meživo, Iv. Radič iz Ljubljane v Ptuj, Anica Hudales iz Ljubljane na Vrhniko, Jos. Zidarič iz Velike Nedelje v Središče ob Dravi, Avguštna Juh iz Maribora v Moste pri Ljubljani in Al. Zoppe iz Grobelna v Celje.

Telefonska zveza Dunaj-London. Poizkusni telefonični pogovori med Dunajem in Londonom so izpadli tako ugodno, da se vzpostavi v kratkem med Dunajem in Londonom redni telefonski promet. Avstrija bo deveta kontinentalna država, ki bo imela z Londonom telefonsko zvezo. Projektirana je tudi zveza med Londonom in Češkoslovaško ter med Londonom in Madjarsko, tako da bo imel London telefonsko zvezo skoraj z vsem evropskim kontinentom.

Žrebanje loterije.

Društvo »Trgovska akademija« v Ljubljani se je na željo številnih naročnikov srečk, ki so zamudili termin 27. oktobra preložila nepreklicno na 5. decembra. Prodaja srečk v trafikah, trgovinah in zadnji rok za plačilo do 1. decembra. Pri društvu naročene srečke se pošiljajo naročnikom samo proti plačilu. Srečka Din 10.—, dobitkov 885 od 50 do 100.000 Din.

Poroka belgijskega zunanjega ministra. Belgijski zunanji minister Vandervelde se je te dni v Parizu poročil z zdravnico dr. Beeckmann-ovo. Kljub temu, da se je dan poroke javnosti skrbno prikrival, se je par novinarjem in fotografom vendarle posrečilo, da so ceremoniji prisostvovali.

Smrt rumunskega princa. Princ Jurij von Schöeneich, pastorek princesinje Hermine, sedanje soproge bivšega rumunskega cesarja Viljema je te dni pri avtomobilski vožnji v bližini Grünberga v Šleziji smrtno ponesrečil.

Število analfabetov v sovjetski Rusiji narasča. Iz Moskve poročajo: Ljudski komisar za prosveto Lunačarski se je izrazil nedavno o priliki intervjuja s francoskimi novinarji, da napreduje dandanes v Rusiji kultura mnogo bolje kot prej. Za šole in javne tečaje potreši sovjetska vlada dandanes okoli 400 mil. rubljev, dočim je potrošila carska leta 1918 samo 280 milijonov rubljev. Lunačarski je končno trdil, da je število šol pod sovjetskim režimom zelo naraslo. Spričo trdi-tev Lunačarskega pa je zanimivo, da je bilo v caristični Rusiji 56,5% analfabetov, dočim jih je danes 64,5%.

Italijanski prekomorski poleti. Iz Rima poročajo: Z ozirom na to, da prinašajo razni listi poročila o pripravah za prekomorske polete italijanskih aviatikov za progi Newyork-Rim, izjavlja ministrstvo za aeronavtika, da ni dalo za take polete nobene inicijative.

Prvič Mali simulira blaznost. Prpič Mali simulira v poslednjem času blaznost. Nephrenoma kliče Pašiča ter se pritožuje, ker ga Pašič ne mara sprejeti v avdiceno. Vedno trdi, da ga Pašič lahko reši gotove smrti. Jasno je, da nihče ne veruje v Prpičevo blaznost, še celo njegovi komplici zbijajo na njegov račun šale.

Zagonetne ovadbe. V zadnjem času je prejela državno predvidništvo v Bečkereku več anonimnih ovadb, v katerih se obdolžuje ljudi razne vdove, da so umorile svoje možje. Uvedena je preiskava.

Beda ga je napravila za goljufa. V Novem Sadu je te dni aretirala policija brezposelnega Stefana Radulovića. Na rafiniran način je izvabljal od ljudi pošne pošiljke ter jih prodajal. Izjavil je, da ga je spravila na to pot beda. Izročen je sodišču.

Avtomobil je zgorel. V Karlovcu je zgorel te dni tovorni avtomobil. Vnel se je v rezervoarju bencin, nakar je rezervoar eksplodiral. Z drvmi natovorjeni avtomobil je bil hipno v plamenih ter je v kratkem času popolnoma zgorel. Škoda znaša okoli 50.000 dinarjev.

Oče ustrelil na njegovo prošnjo sina. Iz Berlina poročajo: 20letni sin klavca Heide-a v Anklamu je poneveril meseca maja v anklamski mestni hranilnici 1800 mark (okoli 20.000 dinarjev). Ko so mu prišli na sled, je mislil, da ne more več živeti. Prosil je svojega očeta, da naj ga ustrelji. Nespametni oče je nespametni želji svojega sina ustregel ter upihnil fantu z dvema revolverjskima streloma luč življenja, nakar je obrnil orožje proti sebi. Pogodil se je slabo: odnesel je lahko poškodbo na glavi, ki so mu jo v bolnici hitro izlečili. Ker 61letni mož ni imel poguma, da bi bil poizkus samomora z efektom ponovil, se je moral zagovarjati te dni radi umora svojega sina pred sodiščem. Obsojen je bil na najmanjšo dopustno kazen — na tri leta ječe.

Ljubljana.

Milena Žerjavova †. Danes nekaj minut po polnoči je po dolgi bolezni preminula gospa Milena Žerjavova, soproga narodnega poslanca in ministra n. r. dr. Žerjava. Pokojnica se je vse svoje življenje z vnuemo udeleževala narodnega življenja in k marsikateremu našemu uspehu bistveno pripomogla. Mnogo je žrtvovala zlasti za srednješolsko in akademsko omladino. Pri vsem svojem intenzivnem narodnem delu pa je bila vzorna soproga in dobra mati. Njena smrt je zato za njeno rodbino težak udarec in težka izguba tudi za naše narodno življenje. Njena smrt je tem bolj tragična, ker jo je zadela v jeseni mladosti, ko so bile njene sile še krepke in njena volja za delo še nezlomljena. — Bodi ji ohranjen svetel spomin!

Inž. Klodič nastopil svoje mesto. Včeraj je prevzel novoimenovani pomočnik direktorja drž. železnic g. Makso Klodič svoje mesto. Obenem se je poslovil od načelnikov oddelkov in odsekov bivši pomočnik inž. Schneller. Pozdravljamo iskreno in z zadovoljenjem g. Klodiča na novem mestu, ker smo prepričani, da bo kakor vedno, delo g. Klodiča nad vse uspešno.

Zopet nepotrebno razburjenje radi mladega hribolazca. Učiteljskega Ivan Bilenc in Edvard Kardelj sta podzvela v nedeljo večjo turo na Kamniške planine. Mladenič sta hotela kreniti preko Presedlaja na Koroško ter prenočiti v Kocbekovi koči. Uro hoda pred Presedlajem sta se ločila ter šla vsak v drugo smer. Bilenc je prišel srečno v koč, dočim je zgrešil Kardelj pot. Ker ga je dohitela noč, je prenočil pod neko pečino. Njegov tovariš ga je dalje časa čakal, kar pa ni bilo o njem ne duha ne sluha, ga je šel iskat. Iskal ga je vso noč. Ker ga ni našel, je obvestil Slovensko planinsko društvo, ki je poslalo v Kamniške planine rešilno ekspedicijo, ki je iskala mladeniča ves dan ter v planinah tudi prenočevala. Ko se je vrnila ekspedicija jutraj v Kamnik, je zvedela, da se je vrnil Kardelj že davno zdrav domov...

Ustanovni občni zbor za pospeševanje ciljev Lige narodov se vrši danes zvečer ob osmih v posvetovalnici mestnega magistrata. G. Djura Popović, član glavnega tajništva Lige v Zenevi, bo imel govor o uspehih Lige.

Nikola Cvejič, brez dvoma eden najsimpatičnejših mladih baritonistov koncertirala v Ljubljani v pondeljek, dne 7. novembra ob 20. uri v Filharmonični dvorani. Ze za časa svojega delovanja v Ljubljanski operi, je bil izredno priljubljen pri ljubljanski publici. Njegov lepo šolan in voluminozen glas je dostikrat uprav briljiral na opernem odru. Iz Ljubljane je odšel v Zagreb, kjer je danes najodličnejši nosilec vseh posebno modernejših in novejših baritonskih partij. Za ljubljanski koncert si je izbral izredno pester program, ki obsega razne pesmi iz jugoslovenske literature, kakor tudi operne arije raznih svetovnih avtorjev. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

V društvu »Sozec v Ljubljani« se vrši v soboto 5. t. m. 1927 v Ljubljanskem dvoru prvo predavanje v tej sezoni. Ta večer predava univ. prof. dr. Aleksander Bilimovič o temi: »Agrarni stroj in agrarna reforma v Jugoslaviji.« Pridite polnoštevilno in točno. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vstopnina prsta.

Ženski Pokret javlja svojim članicam, da odpade društveni sestanek v petek, dne 4. novembra 1927.

Skioptična predavanja bo priredil prosvetni odtok Delavske zbornice. Predavanja se bodo vršila vsak pondeljek ob 8. zvečer v novi dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti. Prvo predavanje se vrši v pondeljek, dne 7. t. m. Predaval bo tajnik zbornice Uratnik o produkciji premoaga v Sloveniji in položaju rudarjev.

Maribor.

Socijalistični in samostojno demokratiški »slager« za občinske volitve. Kakor se po mestu govori, nameravajo socijalisti in njihovi zavezniki samostojni demokratje porabiti kot glavni volilni »slager« za občinske volitve novi stanovanski zakon in sploh vprašanje stanovanskih najemnikov. Mi smo že pred dnevi opozorili javnost, da se s stanovanskim vprašanjem uganja pri nas sama demagogija, z vlačanjem tega vprašanja v občinsko volilno borbo se bo ta zadeva go-

tovo še bolj kompromitirala. Mnenja smo, da bi morali trezni stanovanski najemniki dobro premisliti predno nasedejo socijalistom in samostojnim demokratom. Oboji so v naši državi brez moči in vpliva in bodo ostali brez moči in vpliva še zelo dolgo, tako da pridejo stanovanski najemniki samo z dežja pod kap, če bodo iskali pri njih pomoči. Zato opozarjamo stanovanske najemnike že danes na to vprašanje in jim resno svetujemo, da se ne pustje preslepiti od demagogov. Sedanji občinski svet je vztrajno pospeševal gradbeno akcijo, ker je imel za slombo v osrednji vladi in v oblastni skupščini, kako naj bi jo pa pospeševal socialistični in samostojno demokratiški brez te zaslombe? Kje naj bi dobil kredit za gradbo novih stanovanskih hiš? V Beogradu, kjer sedi v narodni skupščini en sam socijalist in kjer so samostojni demokrati popolnoma potisnjeni v stran, gotovo ne, še manj pa seveda pri oblastni skupščini, kjer tvori jo popolnoma brezpomembno manjšino. Ravno v interesu stanovanskih najemnikov je torej, da glasujejo za tiste stranke, katere bodo v novem občinskem svetu imele moč in sredstva, da nadaljujejo z gradbo novih stanovanskih hiš in da na ta edino uspešen način ublažijo in končno sploh odstranijo stanovansko bedo in z njo zvezane neprilike.

Celje.

Tečaj za ruski jezik prične v četrtek, dne 3. novembra. Krožek bo vodil g. okrajni sodnik Antipin pod okriljem »Kola jugoslovenskih sester«.

Kakor se govori, namerava graško gledališče prirediti stalne nemške predstave v Mariboru. S tem pa menda ne bo nič, ker tudi mi ne bomo prirejali slovenskih predstav v Gradcu.

Koncert »Kola«. V nedeljo, dne 6. novembra ob pol 4. uri popoldne se vrši v veliki dvorani Celjskega doma koncert pevškega društva »Kola« iz Zagreba. Predvajali bodo dr. Fran Sirohin oratorij »Život i spomen slavnih učitelja, sv. bratje Cirila i Metodija, apostola slavenskih«. Dirigira Srečko Kumar. Predprodaja vstopnic v knjigarni Gorihar in Leskovšek.

Polijski drobiž. Pred nekaj dnevi sta se pri delu sprla in dejansko spopadla pri mesarskem mojstru Gorenjaku zaposlena pomočnika Anton Zohar in Bernard Knez. V pretepu je Zohar zgrabil dolg mesarski nož in ga zabodel v hrbet Kneza ter mu prizadejal težko telesno poškodbo. Kneza so prepeljali v bolnico, Zoharja pa v policijske zapore.

Iznani Ahasveri. Osef Ozias, 41 let star, Litman Abraham, 77 let star in Weinreiter Mozes, 20 let star, vsi iz Tebaoui v Palestini, so bili odpravljeni odgonskim potom v domovino. Prišli so iskat zaposlenja, pa ga niso našli in tudi naš mrzaj jim ni prijal. Čudno pa je, kako so mogli ti trije kralji iz Jutrovega preko meje brez vsakih dokumentov.

Prosveta.

Ljubljanska opera. V zadnjih dneh nam je opera nudila dve hvalevredni gostovanji. V vlogi Margarete v »Favst« je nastopila bivša članica nemške opere v Brnu in dunajske Volksopere ga. Staller-Stotterjeva, simpatična pevka lepega, čistega in gibkega glasu, lirčno dramatične boje. V igri kaže rutino in smisel za stil. Kot pevka posebnih vrlin se je uveljavila v ariji o nakitu. Poleg gosta, ki ga je publika živahno akklamirala, sta se v svojih vlogah posebno odlikovala gg. Holodkov in Banovec, navdušenega priznanja je bil po Valpurgini noči deležen tudi balet, v prvi vrsti odlična umetnika g. Vizjakova in Vlček. Ga. Staller-Stotterjeva je pela Margareto v francoskem jeziku in je prejela več šopkov. Gost bi v naši operi izpolnil vrzel do sedaj še neangažirane prve sopranistinje.

Mnogo večjega, rekel bi — gromovitega priznanja pa se je veselil debut gospe Zinke Wilfan Kunčeve iz Zagreba v vlogi Eleonor v »Trubadurju«. Mlada pevka je učenka operne pevke Milke Trnaine in prof. Kostenceve ter je lansko leto z velikim uspehom nastopila na koncertu pevškega zbora Glasbene Matice v Unionu. G. Kunčeva ima obsežen, blesteč, krasen, odlično izšolan glas, ki ji obeta sijajno pevsko karijero. Za oder jo usposablja lepa postava; krasen obraz, kar ji manjka v igri, bo še pridobila. Nje petje je poslušalcem tako seglo v srce, da so ji viharno aplavdirali. Dobrodošla nam je bila in še večkrat bi jo radi poslušali. — Gost je predstavo, ki jo je režiral g. Šubelj, dirigiral g. Neffat, zelo poživil.

BORZE:

Devize in valute.

Ljubljana, 2. nov. Berlin 13.555—13.585 (13.57), Curih 1094—1097 (1095,5), Dunaj 8—8,03 (8,015), Newyork 56,65—56,85 (56,75), Praga 168—168,8 (168,4), Trst 309,25—311,25 (310,25).

Zagreb, 2. nov. Dunaj 8—8,03, Berlin 13.555—13.13.585, Milan 309,67—311,67, London 276,25—277,05, Newyork 56,64—56,84, Praga 168—168,80, Curih 1094—1097.

Curih, 2. nov. Beograd 9,13, Berlin 123,84, London 25,2525, Praga 15,385, Budimpešta 90,725, Bukarešta 3,19, Varšava 58,20, Dunaj 73,225.

Elekti.

Ljubljana, 2. nov. Celjska 164—0, Ljubljanska kreditna 135—135 (135), Kreditni zavod 160—0, Večje 133—0, Ruše 275—285, Kranjska industrijska 375—0, Stavbna 56—0, Sešir 104—0.

Ljubljanska blagovna bors (2. nov.). Les: Zaključena sta bila 2 vagona, in sicer: 1 vagon letvice (kantinele), 12-24, 1 m, I., II., III., monte fco vag. nakl. postaja po 600; 1 vagon desk, smreka, jelka, 34 mm, I., II., III., monte, fco vag. meja po 490. — Deželni pridelki: Zaključkov ni bilo.

SPORT.

PRVENSTVO V LNP.

Na praznik se je nadaljevalo prvenstveno tekmovalje v LNP. Zalibog je prišlo do incidenta, ki bo vse prej kot koristil nogometnemu sportu. Ze opetovano smo v našem listu grajali obnašanje igralca S. od ASK Primorja. V terek se je isti zopet proslavil s skrajno nediscipliniranim nastopom v igri. Takemu igralcu se mora onemogočiti nastopanje — sicer bo nogometni sport prišel še ob tisto malo kredita, kolikor ga še ima.

Na drugi strani tudi gotov del publike misli, da je absolutna njegova dolžnost, sodelovati pri igri z obnašanjem, ki ga nočemo kvalificirati. LNP bo pač moral podvzeti najstrožje mere, da napravi temu energično konec. Tako ne sme iti več dalje.

Ilirija : Jadran 6 : 0.

Pričakovana zmaga Ilirije je isti okrepila stališče v I. razredu. Jadranovci so vzdržali le v prvem polčasu. Drugi polčas je gospodarila Ilirija in izsilila rezultat 6 : 0. Polčas 1 : 0. Sodil dobro g. Pevalek.

Primorje : Hermes 3 : 1.

Primorje, ki je bilo mestoma v premoči je igralo še dokaj dobro. Vendar je imelo v Hermesu nasprotnika, ki si ni hotel pustiti tako lahko izpuliti zmage iz rok, kot v nedeljo Slovan. Od časa do časa je skušal Hermes s predori doseči uspeh, kar se mu pa vsled dobre obrambe Primorja ni posrečilo. Polčas 2 : 0 za Primorje. V drugem polčasu zviša Primorje na 3 : 0. V polovici II. polčasa pa dikтира sodnik — zonel g. Pevalek — vsled foula Slamiča 11. m, ki jo Hermes izrabi in postavi rezultat na 3 : 1. Izključen je Slamiča — bil je že opominjan — je dalo povod gotovemu delu publike, da je udrila na igrišče in onemogočila nadaljevanje igre.

G. Pevalek, kot sodnik v tej igri ni bil dorasel svoji nalogi. Tem potom konstatiramo tudi, da v sodniški sekciji ni vse v redu. Za slednjo tekmo je bil določen g. Vodišek, ki ga pa iz neznanega vzroka n. ibilo. Familijar-

ne razmere, ki vladajo v tej sekciji bi tudi že lahko prenehale. Tudi tu tiči zlo, ki nemalo prispeva k današnjim škandaloznim razmeram v nogometnemu sportu.

Prepričani pa smo, da tudi vse to ne bo spametovalo dotovih ljudi, ki mislijo, da je vse res, kar oni pravijo in vse prav, kar oni delajo.

To velja za obe grajani strani.

— ra —

To in ono.

TEKMOVANJE V PREKOOCESKEM POLETU.

Glavni vzrok, da so se ponesrečili zadnji oceanski poleti, je iskati predvsem v non-stop poletu, t. j. v poletu brez vmesnega pristanka. Non-stop polet n. pr. iz Nemčije v Newyork je čisto sportno rekordno podjetje, ki v srečnem slučaju prinese pač veliko slavo, vendar pa stane veliko denarja in zavira pravilni razvoj letalstva. Kajti mnenje, da pomeni non-stop polet v Newyork samo prvo stopnjo k poznejšemu razvoju, je popolnoma napačno. Kaj pa pravzaprav hočemo? Vendar v prvi vrsti to, da s pomočjo letala izdatno skrajšamo čas potovanja v Ameriko. Po sedanjem stanju tehnike in upoštevanje zračne razmere se lahko skrajša čas potovanja za 60% napram brzoparnikom. Ta plus je za gospodarstvo vže velikanskega pomena. To skrajšanje pa ni vezano na non-stop polet.

Če se usmeri polet iz Berlina čez Irsko (okroglo 1500 km), se tam letalo preskrbi z novim kurivom in oljem, potem poleti v Fundlandijo (3100 km), kjer kurivo in olje znova napolnimo v tanke in slednjč v Newyork (1800 km), potem je najdaljša proga, za katero se mora letalo preskrbeti s kurivom, polovico tako dolga kakor pri sedanjih poizkusih. Na ta način bi zadostovalo 1500 kg bencina za progo Iraka—Nova Fundlandija mesto 2200 kg. Pridobitek na

leži bi se lahko izrabil deloma za plačano prtljago ali potnika, deloma za navigatorično boljšo opremo. Na ta način lahko vzame letalo 6 polnikov več ali pa 20.000 pisem po 20 gramov. Tudi zračno navliko bo treba še izpopolniti; kajti dokler tvori megla prometno oviro, toliko časa ni govora o prekoceanskih prometnih poletih.

Posebno zanimiva je izjava Nemca dr. Eckenerja, ki je prvi preletel ocean v zračni poti in ki sedaj organizira zračno zvezo Sevilla—Južna Amerika z zračnimi ladjami. Govori jako skeptično o izgledih prekoceanskega poleta z letali sploh. To je po njegovem mnenju že radi tega nemogoče, ker je vsako letalo, ki leti čez ocean, samo letišče bencintank. Prometna varnost je minimalna, ker je pilot popolnoma odvisen od pravilnega funkcioniranja svojega motorja. Samo zračne ladje so uporabljive za prekoceanske polete. Prvič poseduje zračna ladja 5 motorjev, aeroplan pa samo 3. Drugič se motorji ladje lahko stalno nadzorujejo in izmenjavajo, ne da bi to oviralo polet in ogrožalo ladjo. Slednjič leti zračna ladja radi vzgona s plinom napolnjena telesa tudi v slučaju, da vsi motorji obstanejo.

TEATRALIČEN PRIZOR V CERKVI.

Če se zaljubita dve deklici v enega... V hišo petične vdove v Benečiji je prihajal mlad posestnik, Gogio Veldani. Vdovica je imela dve hčerki: krotko in nežno Marijo in vročekrvno Eleno. Obe sta bili v postavnega in zalega fantiča preko useš zaljubljeni. Pri tem pa ni vedela ne ena ne druga, katero izmed obeh ima dečko rajši. Tako diplomatično je nastopal snubec, ki bi bil posnegal najbrže najrajši znanega svetopisemskega očaka ter poročil obe. Toda lepega dne se je moral vendarle odločiti. Zasnubil je starejšo, krotko Marijo. Mamica in njena hčerka Marija sta določili dan poroke. Elena je grozila. Vse pretuje in vse solze obupane deklice so bile zaman: Gior-

gio je ostal neizprosen, vendar je pa obvestil za vsak slučaj policijo, da bi preprečil eventualni škandal, ki bi se mu utegnil pripetiti ob priliki poroke. — Predno se je podal mladi parček na pot v cerkev k poroki, je odšla Elena iz hiše, toda ne v cerkev, kjer je stal policaj na straži, temveč k sosedovim. Očesu postave se ni zdelo prav nič sumljivo, ko je prikrevsala kmalu nato v cerkev stara, sključena žena. — Pričela se je poročna ceremonija. Predno pa je utegnil duhovnik novoročenca blagosloviti, ga je prekinil ženski glas. Bila je stara sključena mamica, ki je vrgla kostum od sebe ter se vrvavnala rekoč: »Protestiram zoper to poroko!... Bila je Elena, sestra neveste. Basi se je srdito branila, so jo vrgli iz cerkve in poročna ceremonija se je nadaljevala in končala. Mladi parček je odšel na svatbo v tiho kamrico, Lenčko pa so transportirali sanatorij.

: Koliko cvetov obišče čebela, da nabere pol kilograma medu. Po podatkih ameriških časopisov izvaža neka gospa v južni Ameriki 50.000 funtov medu. Če pomislimo, da obišče čebela 56.000 cvetov, da nabere pol kilograma medu, so čebele te gospe obiskale 2.800.000.000 cvetov, da so nabrale 50.000 funtov medu.

: Posebni znaki mrtveca. Nedavno je uletel v reki Poprad župan poljskega mesta Pavlowicz. Kljub vsemu prizadevanju trupla niso mogli najti. Ker je bil župan zelo priljubljen, je sklenilo mestno zastopstvo, da objavi, neoziraje se na velike stroške, v več večjih listih poziv na prebivalstvo vseh ob reki ležečih krajev. Par dni pozneje je bilo čitati v listih sledeči insert: Prebivalstvo vseh ob reki Poprad ležečih krajev se pozivlja, da naj skrbno pazi na trupla utopljenec, ki plavajo po reki, ker se nahajajo med njimi tudi naš visoko cenjeni župan. Na sebi je imel siv plašč, rjave čevlje in črno obleko. Posebni znaki: Jeclja ter ima na levem licu brazgotino.

Ilija Erenburg:

73

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevedel S. L.)

Ko se je Chichi slekla, je bila še strašnejša. Njene usahle, dolge grudi so ji opletale do života. Če je kdo pogledal njene rame, polne izpuščajev, se mu je vrtilo v očeh. Umazana srajca je bila polna madežev, podobna vinskim ali pa krvnim sledovom. Halibjev ji je v zadregi odgovoril:

— Takoj, počakaj, da malo posebim.

Chichi se je zardela:

— Na kaj pa čakaš? Zakaj si me pa pravzaprav pripeljal sem?

Halibjev je trepetal in je Chichi mislila, da ga zebe, ter rekla:

— Jaz sem se že slekla. Kar sem zlezi pa ti bo takoj gorko.

Halibjev je trepetal. Nikakor se ni mogel premagati, da bi legel poleg Chichi. Temu pa niso bile krive samo pomanjkljivosti ženske osebe. Tudi če bi bila z njim zdaj neka znana črnolaska, bi se on najbrže ne zganil z mesta. Kdo ve, kaj je premišljal ta mračni človek, ki je drhtel na stolu in ki je najmanj potreboval ljubezni. Chichi je pa še vedno čakala in položaj je postajal čedalje bolj kočljiv. Tedaj pa je Halibjevu šinila v glavo blesteča ideja. Ah, diplomatični Poluks iz

čerkaske prečne ulice bi ga gotovo pohvalil! S krotkim smehljajem je rekel Halibjev Chichi:

— Mucka, nekako slab sem zdaj. Nikakor ne morem. Tako me život boli, da komaj trpim...

Pri teh besedah se je prijel za život in začel skrajno naravno vzdihovati.

Chichi je zazelala: no, če ne more, pa ne more, imam vsaj manj dela z njim.

— Kaj se hoče. Kar posesti, ko te bo minilo, pa pridi! Daj mi zdaj vsaj sto sous.

Chichi je vtaknila bankovec za rtojavico in takoj zaspala. Halibjev je pa začel v zarjaveli železni skledi umivati svoje znamenite roke. Umival jih je dolgo in vestno. Nato je spet sedel. Mučilo se ga same absurde misli: Kaj pa, če bo kdo naenkrat pogledal skozi ključavnico? Zdelo se mu bo gotovo čudno, ker je on oblečen. In Halibjev, ki se ni hotel ločiti s sukničem, ne s telovnikom, je snel hlače in je ostal v blede zelenih spodnjicah. Zdal se je šele videlo, kako mu drhti njegov malo zaokrogljen život. Torej je bil tudi život nervozen, kakor tudi njegove roke!

Na drugi strani stene se je nekdo silno sopihal. Iz stene so se slišale posamezne besede, ki so jasno pričale, da hotel na ulici Odessa ni bil noben družinski hotel.

Halibjevu se je pa kljub temu stožilo. Na

drugi strani stene se ljudje javno naslajajo, on pa tukaj drhti od nervoznosti in mraza, drhti sam na stolu, in se ne upa obleči hlače.

Spomnil se je na črnolasko, ki jo je srečal pri okencu. Zdal se pa ni spomnil nanjo s strahom, ampak s koprnjenjem. Od neke majhne, cinične misli se je še nasmešnil. Takoj so pa njegove prejšnje, mračne skrbi zalile to njegovo lirično minuto in ga spet pognale k umivalniku, kjer je spet pomočil svoje roke v vodo. To ni bilo že več pedantično, ampak je bilo podobno maniji. Dolgo je namakal svoje ostre prste v mrzli vodi. Končno so se vendarle premaknili kazalec na uri do tolažilnih števil. Strašna noč je bila pri koncu.

Halibjev se je tiho oblekel hlače, ne da bi narušil mirno spanje ženske v postelji. Imel je srečo: skoraj prav pred vratmi je stal svoboden avtomobil!...

— Vzhodni kolodvor. Hitro!...

Ves izmučen se je Halibjev pogreznil v mehke blazine. Ko je šofer sprožil motor in je stroj divje zahropel, ko da ga kdo duši, se je Halibjev stresel in si z rokami zatisnil ušesa. Ta zvok mu je vzbujal grozo.

30.

O dveh rokah in še o tretji.

Bila sta v Boulogne-skem gozdu in se sme-

jala, ko dva otroka. Tudi lovila sta se. Jesno je našla prvi teloh, kar ni bilo majho veslje. Sredi grmovja je Adrej poljubljil Jeanne-o. Samo radi tega je veljalo razkošati se bulonjskemu gozdu. Nato sta zajutrkovala v mali restavraciji blizu mitnice Maillot. Gospodar je imel smešna ušesa, kakor Zaharkovič. Dekler sta jedla, jima je ves čas prigovarjal:

— No, ali ni dober ragout? Naravnost kraljevski ragout! Takega ragout ne najdete v celem Parizu!

Mogoče je imel prav, gosta nista na to mislila. Zdelo se jima je, da potujeja in da sta prišla v neko čudovito mesto. Ko sta stopila iz restavracije, sta si radovedno, ko dva turist, ogledovala znani jima prospekt, čemu sta kupila nepotrebno jima razglednico? Dolgo sta stala pred pisarno za tujski promet, kjer so majhni parniki hiteli po sinjem kartonu. Seznanila sta e z nekim buldogom, ki jima je v svoji pasji ginjenosti kazal konček rožnatega ježička. Napravila sta še mnogo drobnih nesmiselnosti in si povedala mnogo besed brez zveze. Obnašala sta se tako, kakor se pač obnašajo vsi srečni zaljubljenici na tem svetu, pa naj bo na pariškem trgu Etoile, ali pa v Fevdosiji, v tihem kazaninskem naselku.

(Dalje prih.)

Galanterija

Trikotaža za dame in gospe. — Volna za pletenje v vseh barvah. — Velika izbira nogavic, kravat v raznih cenah. — Kompletne potrebščine za krojače, šivilje in čevljarje. — Razne toaletne in kozmetične potrebščine pri

Josip Petelinc-u Ljubljana

Sv. Petra nasip 7 ob vodi.

Pestrožba točna. Cene nizke. Pestrožba točna.

Carlinsko posredniški in špedicijski bureau

» GROM «

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavija vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Koks - čebin

Wollova 1/II. - Telef. 2064

Gospodična

vešča vseh pisarniških delišče službe. Gre tudi eden do dva meseca brezplačno. Cenjene ponudbe prositi na upravo lista pod »Marljivac.

Stanovanje

2-3 sob ter pritlikinami iščem v sredini mesta, če je mogoče takoj ali za mesec februar. — Franc Mikec, plač. natak, Kavarina »Evropac.

Širite »Narodni Dnevnik«!

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—

Stanovanje

obstoječe iz kuhinje in ene do dveh sob išče mirna stranka v bližini Križevniške cerkve ozir. Tržaške ceste. Cenj. ponudbe se prositi na upravo lista pod »Stanovanjec.

Dve lepi,

veliki, mahalasti palmi, primerni za okrasitev grobnic, ceno na prodaj. Naslov v upravi lista.

Korespondenco,

trgovsko in privatno, v tujih jeziki (angleški, francoski, nemški, italijanski itd.) prevzame na dom. — Cenj. naslove na upravo »Nar. Dnevnik« pod »Korespondenca«

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA
TRG.-IND. D. D. GREGORČIČEVA 23

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posebnice itd. * LASTNA KNJIGOVENICA. * TELEFON. 37. 2552

Uredatelj: Aleksander Zelesnikar. — Urofuje: Vladimir Svetek. — Za tiskarno »Merkur« odgovoren: Andrej Sever. Vsi v Ljubljani.